

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego

15. posiedzenia, II. sesyi VIII. peryodu

z dnia 24. października 1904.

T R E Ś Ć.

Wspomnienie pośmiertne poświęcone
ś. p. Apolinaremu Jaworskiemu.

Porządek dzienny 16. posiedzenia.

(Początek posiedzenia o godzinie 10 minut 30 przed południem).

Przewodniczący: J. E. Marszałek krajowy, Stanisław hr. **Badeni**.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa, Włodzimierz hr. **Łoś**, komisarz rządowy.

Sekretarze: Mieczysław **Urbański**, Kazimierz **Lubomirski**, Stanisław **Mycielski**, ks. Wiktor **Mazikiewicz**.

Obecnych posłów 93.

Marszałek. Sejm w komplecie, posiedzenie otwieram. Protokoły z 13. i 14. posiedzenia są przyjęte, gdyż nie wniesiono przeciw nim żadnych zarzutów.

(Trzykrotne uderzenie łaską).

Wysoki Sejmie!

Sejm zostaje w tej chwili pod wrażeniem bolesnej i wstrząsającej serca naszej wiadomości *(Posłowie powstają)* o nagłym

zgonie ś. p. Apolinarego Jaworskiego, 30-letniego posła sejmowego, Prezesa Koła polskiego, jednego z najlepszych i najdzielniejszych rzeczników i obrońców interesów i potrzeb tego kraju, jednego z najlepszych synów ojczyzny.

Trudno w tej chwili choćby w ogólnych zarysach omówić działalność publiczną Apolinarego Jaworskiego; bo życie Jego i działalność publiczna jest zarazem obrazem prac, usiłowań, nieraz walk całego kraju w ostatnich latach kilkudziesięciu, mających na celu zapewnienie krajowi naszemu stanowiska politycznego, odpowiadającego jego odrębnej indywidualności, na przeszłości historycznej opartej i stworzenie warunków, któreby umożliwiły rozwój i podniesienie pod względem kulturalnym i ekonomicznym, a zarazem

utrwały nabyte prawa i zapewniły to, co do urzeczywistnienia zamierzonego celu okazało się koniecznym.

W tej pracy umiał być Jaworski stanowczym, rozumnym, a zarazem trzeźwym i umiarkowanym; umiał być karnym, o niezmiernie pracowitej, głębokiej wiedzy i niezrównanej lojalności szeregowcem, umiał być przewodcą, czczonym przez swoich, szanowanym i uznawanym przez wszystkich, przewodcą, który umiał obejmować i świetnie zastępywać potrzeby i interesy całego kraju, nie zapominając zarazem nigdy o dobru i potrzebach monarchii.

Nie narzucając własnego zdania, umiał jednak na podstawie znaczenia swojej indywidualności sprawić, że głos Jego był w Kole polskiem prawie zawsze rozstrzygający. Wolny od jakichkolwiek względów osobistych, myślał, działał i żył tylko dla kraju i to jest wytłumaczeniem Jego stanowiska, siły i wpływu. Postać Jaworskiego rosnąć będzie w przyszłości, im bardziej brak Jego odczuwać będzie kraj cały. Niech te słowa, pod pierwszym wrażeniem ciężkiej straty, będą słabym objawem uczuć, boleści i żalu, jakimi w tej chwili przejęty jest Sejm i kraj cały.

Sądzę, że odpowiem intencji Wysokiej Izby, jeżeli na znak żałoby zamknę w tej chwili posiedzenie.

Zarazem zapraszam Panów na posiedzenie o godzinie 7. wieczór dzisiaj, z tym samym porządkiem dziennym, który był przeznaczony dla dzisiejszego posiedzenia, a mianowicie (*czyta*):

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Zakopane na dalszy pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych piwa, miodu, maliniaku i t. p. tudzież na pobór osobnego 20% dodatku gminnego do państwowego podatku domowo-czynszowego.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

2. Dalszy ciąg rozpraw nad sprawozdaniem komisji szkolnej o stanie szkół ludowych i seminariów nauczycielskich.

Sprawozdawca poseł Wład. Leopold Jaworski.

3. Sprawozdanie komisji przemysłowej o stanie przemysłowych szkół uzupełniających, oparte na sprawozdaniach Wy-

działu krajowego, Komisji krajowej dla spraw przemysłowych i Rady szkolnej krajowej.

Sprawozdawca poseł Rotter.

4. Sprawozdanie komisji prawniczej z powodu żądania c. k. Sądu powiatowego w Cieszynie o zezwolenie na ściganie sądowe posła ks. Stanisława Stojalowskiego o przekroczenie §. 11. ustawy prasowej.

Sprawozdawca poseł Tarnawski.

5. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji w sprawie regulacji górnego biegu rzeki Trześniówki.

Sprawozdawca poseł Zdzisław Tarnowski.

6. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału kraj. o praktycznym kursie dozorców melioracyjnych.

Sprawozdawca poseł Zdzisław Tarnowski.

7. Sprawozdanie komisji budżetowej o wnioskach pp. Szweda i Kramarczyka tudzież o petycjach w sprawie klęsk rządzonych posuchą.

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

8. Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku Wydziału kraj. względem zniesienia kaucyj służbowych funkcyjaryuszów Kasy krajowej.

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

9. Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w biurze prezydyalnym.

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

10. Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Dep. II. Wydziału krajowego.

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

11. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniach Wydziału krajowego: 1) o zakładach naukowych, rolniczych, gorzeln i folwarku w Dublanach; 2) o krajowych stacjach doświadczalnych chemiczno-rolniczej w Dublanach i botaniczno-rolniczej we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz.

12. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Stadnicki.

13. Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku pp. Wład. Wiktora Czaykowskiego

Głabińskiego w sprawie przyznania uczniom prywatnym gimnazyów państwowych przy egzaminach dojrzałości ułatwień, jakie służą uczniom publicznym i prywatnym.

Sprawozdawca poseł Tomaszewski.

14. Sprawozdanie komisji agrarnej o sprawozdaniu Wydziału kraj. w sprawie operacyj agrarnych.

Sprawozdawca poseł Łazarski.

15. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku p. Jana Gnoińskiego w przedmiocie przymusowego krycia budynków w gminach wiejskich i małomiejskich materiałem ogniotrwałym.

Sprawozdawca poseł Gniewosz.

16. Sprawozdanie komisji drogowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie udzielenia gminie m. Stanisławowa koncesyi na pobór myta kopytkowego.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

17. Sprawozdanie komisji przemysłowej o sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej, odnoszącem się do stanu państwowych szkół przemysłowych i handlowych w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Tyszkiewicz.

18. Sprawozdanie komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §§. 19. i 42. ustawy o Reprezentacjach powiatowych.

Sprawozdawca poseł Buynowski.

19. Sprawozdanie komisji gminnej o wniosku p. Brunickiego w sprawie uwolnienia gmin od wydatków w gotówce ponoszonych przy współdziałaniu gmin w sprawach wojskowych.

Sprawozdawca poseł Brunicki.

20. Sprawozdanie komisji drogowej o wniosku p. Oleśnickiego w sprawie budowy mostu na rzece Stryju w Kruszelnicy.

Sprawozdawca poseł Wiśniewski.

21. Sprawozdanie komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Dep. VI.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann.

22. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie popierania sadownictwa i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach.

Sprawozdawca poseł Gniewosz.

23. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku rektora Syroczyńskiego w sprawie kwalifikacyi technicznych urzędników w Wydziałach powiatowych i urzędach gminnych 30 miast.

Sprawozdawca poseł Jabłoński.

24. Sprawozdanie komisji budżetowej o wnioskach Wydziału kraj. w przedmiocie zmiany etatu posad i płac służby lekarskiej i administracyjnej z powodu rozszerzenia krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Laskowski.

25. Dalszy ciąg rozpraw nad sprawozdaniem komisji drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych.

Sprawozdawca poseł Sala.

26. Sprawozdanie komisji dla reform agrarnych o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie tworzenia włości rentowych.

Sprawozdawca poseł Hupka.

Zatem następne posiedzenie odbędzie się dziś dnia 24. października 1904 o godz. 7. wieczorem.

Posiedzenie zamykam.

(Koniec posiedzenia o godzinie 10. minut 45 przed południem).

